

Välkomna till Sverige!

2024-12-03 06:15

Vi känner inte igen Danmark. Vår förebild inom jordbruket, landet med den bördiga jorden, innovationskraft och exporttalang inom jordbruk och livsmedel har förändrats.

Ny koldioxidskatt på jordbruk, omläggning av åkermark till skog i både statlig och godhetssignerande privat regi samt översvämning av åker- och betesmarker i stor skala. Det är det nya danska jordbruket.

Vad är det som skett i Danmark? Hur har de kunnat bli än mer radikala mot sitt jordbruk än vi i Sverige? Jag förstår det inte själv fullt ut, men en viktig anledning är sannolikt jordbrukets stora betydelse i Danmark.

I en bred överenskommelse "Aftale om et Grønt Danmark" har många organisationer från politik, arbetsmarknad och civilsamhälle kommit överens om en grön omställning av det danska landskapet.

När politiker ska finna syndabockarna som ska uppfylla de utlovade miljöåtagandena är det självklart att springa till de dominerande aktörerna. Bland dem kvalar jordbruket in i Danmark, men inte i Sverige. Samtidigt är det lätt att slå på de svaga, vilket är det lilla svenska jordbrukets förbannelse. Det har knappt märkts i nationalräkenskaperna hur styvmoderligt svenskt jordbruk behandlats de senaste 35 åren.

I Danmark är produktionen av mat mångdubbel i förhållande till konsumtionen. I Sverige är den otillräcklig. Det gör också jordbruket i Danmark till en lätt måltavla för politiken. Det är mer dramatiskt att tappa produktion, när det redan är tomt i skafferiet. Å andra sidan är (var?) danskt jordbruk en stark aktör för politikerna att förhandla med. I Sverige är (var?) jordbruket en lättare motpart att hantera.

Kanske kan danskarnas acceptans för de nya pålagorna på sitt viktiga jordbruk också till del förklaras med läkemedelsbolaget Novo Nordisks exceptionella framgångar. Utan företagets tillväxt hade Danmarks



BNP-utveckling varit riktigt dålig. Nu är det nationella självförtroendet högt, trots den allvarliga krisen i exempelvis grisbranschen.

Många i svenskt jordbruk förvånas över att lantbrukets organisationer, med Landbrug & Fødevarer i spetsen kommit överens med politikerna om detta reformpaket där koldioxid- och metanavgång från växtodling och djur tydligt framställs som miljöproblem.

"Vi blir det första landet i världen som inför en koldioxidskatt på lantbruk", säger en stolt klimat- och energiminister, Lars Agaard.

Jag kan inte heller helt förstå det, men jag har förstått av mina danska kontakter att de var så säkra på att de danska politikerna skulle genomföra detta till varje pris, att de sett det som fördelaktigt att skademinimera genom att vara med och påverka och förhandla fram



rabatter på miljöavgifterna.

Resonemangen känns igen från LRF:s försvar när deras lobbyarbete kritiserats: Utan LRF hade det blivit mycket värre, brukar det heta.

För mig gör den danska överenskommelsen, där en betydande del av dansk åker- och betesmark ska bli skog eller våtmark och kolets naturliga kretslopp straffskattas, ont i hjärtat. Jordbruket frånsäger sig en viktig princip. De tillstår den felaktiga uppfattningen att all koldioxid- och metan oavsett källa är problematisk. Här flyttas fokus från de fossila källorna, som är det verkliga problemet. Utvinningen och förbränningen av fossila bränslen är en utsläppskälla som globalt dessutom ökar för var år.

"Erkännandet" under galgen kan stå danskt jordbruk väldigt dyrt i framtiden. För svensk del är detta negativt då danska modellen kan missbrukas som en bekräftelse för den skeva uppfattningen att koldioxid och metan är ett lika stort problem oavsett källa. Det kan inspirera EU:s och Sveriges politiker till mer dumheter.

I överenskommelsen med danska regeringen ingår också en "garanti om interkalibrering". Bakom det begreppet döljer sig att det ska sättas press på svenskt och tyskt jordbruk att på liknande sätt begränsa sitt näringsläckage till vatten. Hur den påtryckningen ska gå till är oklart.

Sverige har plötsligt blivit ett intressant land för dem som vill driva jordbruk. Inte för att vi lyckats speciellt bra med något eller sett resultat av alla regelförenklings-konstellationer, utan för att vi blivit omkörda av länder som Danmark och Nederländerna i jakten på jordbruket som "problemet".

Svenskt jordbruk delar inte miljöutmaningar med Danmark eller Nederländerna. Den bästa miljö-, beredskaps- och solidaritetsinsats vi kan göra är att öka vårt jordbruk. Vi har tappat enorma arealer till forskogning och djuruppfödning har blivit import. Vi behöver återtaga åkrar och betesmarker samt fler

djur.

Välkomna till Sverige danska jordbrukare! Här finns potentialen.

Stefan Ljungdahl

Artikeln publicerades tisdag den 03 december 2024

Optional[© Jordbruksaktuellt - Artiklen er ophavsretligt beskyttet og må ikke videreformidles eksternt.]

Alle artikler er beskyttet efter loven om ophavsret og må derfor ikke videreformidles eksternt. De må internt kun deles med andre registrerede brugere af ydelser leveret af Retriever Danmark A/S. Al lagring og øvrig videreformidling må kun finde sted efter skriftlig aftale med Retriever Danmark A/S eller det pågældende medie. Klik her for at læse webartiklen.